

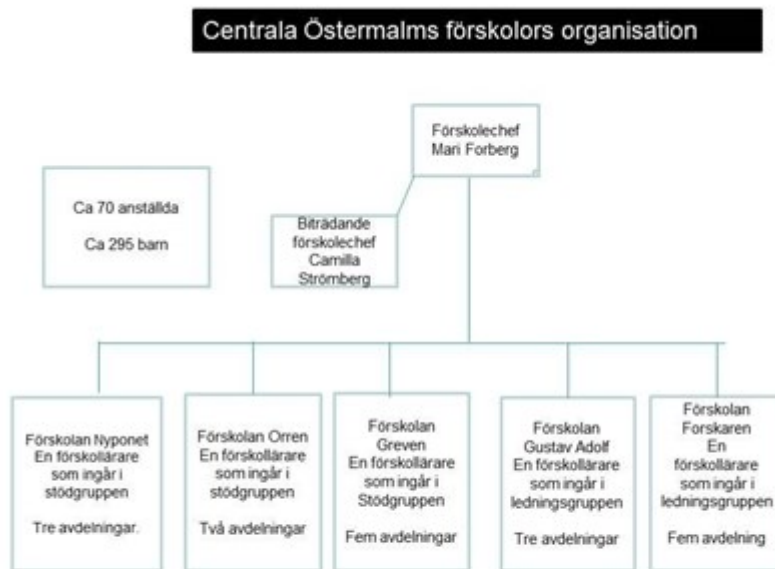

Handläggare: Mari Forberg
Telefon: 076-1244215

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Centrala Östermalms förskolor består av fem förskolor, tidigare sex förskolor och öppen förskola. Under året har förskolan Filosofen och Öppna förskolan lagts ned. Detta på grund av rivningsarbete och nybyggnation i anslutning till förskolan.

Inskrivna barn i enheten under året:

- 31 mars, 317 barn
- 30 september, 297 barn, varav 47 barn med annat modersmål än svenska.

Totalt anställd personal är 59, varav 21 är flerspråkiga.

Enheten har 42 % av avdelningspersonal som är förskollärare.

Totalt antal anställda som arbetar med barn omräknat till heltidstjänster är 58,25.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Varje förskola har skrivit en Lokal arbetsplan utifrån de åtaganden som beskrivs i Verksamhetsplanen. Den Lokala arbetsplanen mailas sedan ut till alla vårdnadshavare för kännedom om förskolans mål och arbetssätt. Den Lokala arbetsplanen följs upp och utvärderas i april, respektive november. Som underlag för Kvalitetsredovisningen används uppföljning och utvärderingen av alla avdelningars Lokala arbetsplan och Wki. Månadsbrev till vårdnadshavarna är också ett bra underlag då det följer barnens utforskande arbetssätt under året. Enheten använder sig av resultat från Förskoleundersökningen och utvecklingssamtal med vårdnadshavarna för planering av vårdnadshavarmöten. Strukturen på mötet är tänkt att stötta syftet med att få vårdnadshavarna att känna större delaktighet och inflytande i verksamheten.

Enheten har under hösten även infört att varje avdelning skriver en kort veckoinformation till vårdnadshavarna som syfte att få vårdnadshavarna att känna mer delaktighet i barnens utforskande på förskolan.

Vårdnadshavarnas utvärdering av verksamheten sker främst via Förskoleundersökningen. Resultatet av denna analyseras på varje förskola i olika forum och tillsammans vårdnadshavarna. Uppföljning och utvärdering av WKI - kvalitetsindikatorerna och den Lokala arbetsplanen sker avdelningsvis och följs upp av ledningen, både muntligt och skriftligt.

Förskolechefen har haft medarbetarsamtal med alla förskollärare och ett fåtal barnskötare. Biträdande förskolechef har haft medarbetarsamtal med resterande. I medarbetarsamtalet följer ledningen upp personalens kompetens och förhållningssätt till verksamhetens utforskande arbetssätt. Under året har ledningen insett att förändringar måste genomföras gällande innehållet på apt-mötena. Innehållet måste mer riktas för att stötta det systematiska kvalitetsarbetet. Mötet inleds med att följa standarddagordningens punkter och avslutas med att avdelningarna fått arbeta med grundverksamheten, färdigheter för livet, Likabehandlingsplanen och bemötande.

Enhetens kulturombud har gemensamt författat en Kulturplan för enheten och planen har förankrats i alla förskolor.

Sammanfattningsvis ger årets uppföljning en bild av att det fördjupade arbetet i det systematiska kvalitetsarbetet för enheten gett resultat i att personalen ska hitta den röda tråden genom alla styrdokument. Ledningen har även som åtgärd, för att ytterligare stötta personalens process, sammanställt en mapp med avdelningens Lokala arbetsplan, WKI med kommentarer, struktur runt grundverksamheten, som arbetsverktyg för att se barns läroprocesser. Denna mapp ska alltid vara med vid reflektion och planering, för att personalen alltid ska se tråden genom styrdokumenterna i förhållande till vad de arbetar med och vad barnen får.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Plan mot diskriminering och kränkande behandling är under revidering i enheten. Förskolorna arbetar nu med husmodellen och i det arbetet inkluderar vi barnen mycket mer.

Planen per förskola börjar gälla från 2017-01-01

NÄMNDMÅL:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

ENHETSMÅL:

Alla barn har lika möjligheter i förskolan

Förväntat resultat

- * Miljön är anpassad efter barnen, deras intressen och möjligheter.
- * Förskolans verksamhet är tillgänglig för alla barn oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning
- * Alla barn får möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och förmåga
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: index Normer och värden, Utveckling och lärande 86%

Resultat

Avdelningarna arbetar med att observera och utföra barnintervjuer som underlag för att kartlägga barnens behov och intressen. Vi ser att det sker samtal mellan personalen i arbetslagen i syfte att anpassa miljön efter barnens behov, gemensam lek och för att förebygga konflikter. Ett genomgående arbetssätt i enheten är att man delar in barnen i mindre grupper för att tydligare kunna se och förstå det enskilda barnets möjligheter. Alla avdelningar har utvecklingssamtal med vårdnadshavarna en gång per termin där de lyfter barnets behov och utvecklingsområde. Arbetslagen har fortsatt arbetet med normkritiskt tänkande vid införskaffande av barnlitteratur, både från bibliotek och vid nyinköp.

Resultat utifrån förskoleundersökningen på **index normer och värden samt barns inflytande**, 2015 90% nöjdhet, 2016 91% nöjdhet. Resultatet varierar från 81% till 99% i enheten.

Resultat utifrån förskoleundersökningen på **index utveckling och lärande**, 2015 82% nöjdhet 2016 86% nöjdhet. Resultatet varierar från 75% till 94% i enheten.

NÄMNDMÅL:**Verksamheterna är fria från diskriminering.****ENHETSMÅL:****Enheten arbetar mot alla former av diskriminering****Förväntat resultat**

- * Barn och personal ges lika rättigheter utifrån etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, kön, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder könsidentitet eller könsuttryck
- * Varken barn eller vuxna utsätts för kränkande behandling, verbalt, socialt eller fysiskt i verksamheten
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Normer och värden samt barns inflytande 90%
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning i förskoleundersökningen 93%
- * Från medarbetarenkäten.
- * Jag känner mig respekterad av mina kollegor på min arbetsplats, 82% nöjdhet
- * Min chef bemöter mig med respekt, 75% nöjdhet

Resultat

Personalen för ständigt diskussioner om barns lika rätt/möjlighet till delaktighet i verksamheten. De utgår ifrån att varje barn är en individ med sin identitet och sitt speciella behov utifrån diskrimineringsgrunderna. Nytt för i år är att alla avdelningar har arbetat med att introducera en väl fungerande grundverksamhet. Detta betyder att avdelningarna fördjupat sig i arbetet med alla barns lika värde och barns inflytande. Alla barn ska veta hur umgänget fungerar i en grupp där alla deltar utifrån samma premisser och värden.

Resultat utifrån förskoleundersökningen på frågan **Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjlighet att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning**, 2015 93% nöjdhet 2016 93%. Resultatet varierar från 81% till 100%.

Goda exempel

En förskola har med hjälp av dockor spelat upp hur man gör när man inte får vara med att leka och hur man bjuder in sig själv till lek. Utifrån detta såg man tydliga resultat i bemötande gentemot varandra i tal och handling.

En avdelning har ett genomtänkt förhållningssätt utifrån att man samtalar med barnen och inte bara förmedlar regler för att skapa förståelse för varandras lika värde.

Bedömning och analys

Under året har ledningen gjort bedömningen att förskolornas Likabehandlingsplaner inte är väl förankrad hos personalen. Detta har blivit synligt då arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet har gett resultatet att t förståelsen fördjupats hos personalen för den röda tråden i enhetens styrdokument. I och med detta så revideras planen utifrån husmodellen, där barn och personal involveras mer i arbetet med planen. Ledningen anser att detta arbete ska ge ett mer levande dokument i arbetet med barnen.

Utifrån avdelningarnas fördjupade arbete med grundverksamheten har ledningen fått fatt i att det behövs fördjupad tolkning och diskussioner kring begreppet *barns inflytande*. Alla barn, oavsett vem hen är, är välkommen till förskolorna. Personalen är bra på att skapa den pedagogiska miljön utifrån barns lek och intressen, men ledningens uppföljning påvisar att det finns variation mellan avdelningar i hur personalen tar hjälp av barnen i förändringsarbetet. Ledningens slutsats är också att barns inflytande och delaktighet i den pedagogiska miljön behöver tolkas och arbetas vidare med.

En åtgärd utifrån detta är att boken, "Utveckla barns inflytande" av Jenny Biteus och Teres Engholm, köpts in till enheten som hjälp till att föra diskussionen vidare.

Det förekommer variationer mellan resultaten i förskoleundersökningen gällande index normer och värden samt barns inflytande och index barns utveckling. I ledningens analys framkommer att detta främst beror på att en förskola markant sänkt sina resultat och ledningen gör bedömningen att detta beror på byte av personal och personalkonflikter. För att lösa problemet har ledningen arbetat intensivt med bl.a. samtal.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

ENHETSMÅL:

Alla barn utvecklar sina matematiska förmågor

Förväntat resultat

- * Barn använder matematiskt tänkande för att undersöka och reflektera kring olika problemställningar
- * Barn har förståelse för antal, talbegrepp, mätning och tid
- * Barn har förståelse för mängd och form
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande 83%
- * Nivå 4 i kvalitetsindikatorn Barns matematiska utveckling

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheten ska under 2016 diskutera vad är matematik?	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Personalen lyfter att de reflekterar kring matematik med barnen i bygg - och konstruktionslek. De anser också att de ser många möjligheter att lyfta matematiska begrepp i barnens rutinsituationer, utevistelse och lek. I verksamheten utforskar barnen matematik genom samtal kring mängd, form, sortering, volym, tid och preposition. I det utforskande arbetet tas barnens intressen tillvara genom att lyfta barnens tankar och funderingar och sedan sätta dem i ett matematiskt sammanhang, t.ex. vasaskeppet sjunker, räkna pärlor, digital köksvåg vid bakning, räkna bilar vid promenader.

Två avdelningar har fått Blue - Bot, robot vars syfte är enkel programmering för barn.

Resultatet utifrån avdelningarnas skattning i WKI 2016 är 3,7

Resultatet utifrån förskoleundersökningen, **jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande**, 2015 79% nöjdhed 2016 85%. Resultatet varierar från 72% till 94% i enheten.

Goda exempel

Ett arbete med geometriska former har utmynnat i att utmana barnen i tredimensionella former som sfär och kub.

Arbetet med matematik i vardagen har resulterat i att barnen själva matematiserar bland annat vid matsituationer där de räknar hur de ska dela maten så att det räcker till alla eller att alla får lika mycket.

ENHETSMÅL:

Alla barn utvecklar sina naturvetenskapliga förmågor

Förväntat resultat

- * Barn utforskar samband i naturen
- * Barn utforskar naturvetenskapliga fenomen
- * Resultat från förskoleundersökningen: Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen uppgår till 85%
- * Nivå 3 i kvalitetsindikatorn Naturvetenskap och teknik

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vi använder IKT i det utforskande arbetet om naturen och naturfenomen.	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Avdelningarna utforskar samband i naturen genom att följa årstidväxlingarna, djurliv och deras livsmiljö, växternas kretslopp som t.ex. hur bor myror? Vad äter de? Hur ser de ut? Vad gör de i myrstacken och var tar de vägen på vintern? Svaren på frågorna har bl.a sökts via ikt och litteratur. Många avdelningar har också lyft begreppet allemansrätt tillsammans med barnen. Naturvetenskapliga fenomen som har utforskats av barnen är bl.a. vatten i olika former som snö, is, vattenpölar. Andra fenomen som också reflekterats kring är t.ex. varför snöar det när det är kallt, varför faller löven av träden på hösten, varför växer inga jordgubbar ute när det är kallt?

Resultatet utifrån avdelningarnas skattning i WKI 2016 är 3,7

Resultatet utifrån förskoleundersökningen, **jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen**, 2015 84% nöjdhets 2016 87%. Resultatet varierar från 76% till 97% i enheten.

ENHETSMÅL:

Alla barn utvecklar sina språkliga och kommunikativa förmågor

Förväntat resultat

- * Barn har förmåga att lyssna och reflektera
- * Barn har ett nyanserat talspråk och ordförråd
- * Barn berättar och uttrycker sina tankar
- * Barn har intresse för skriftspråket och förståelse för symboler
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk 85%
- * Nivå 4 i kvalitetsindikatorn Språk utveckling och kommunikativ förmåga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheten ska under 2016 fortsätta med satsningen av gemensam barn litteratur	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Högläsning förekommer på avdelningarna och boksamtal används regelbundet för att utforska språket tillsammans med barnen, t.ex. begrepp, bilder, bokstäver, återberättande, dramatiserande och för att lyfta fram olika dilemman. Personalen ser att barnen använder både det verbala språket och kroppsspråket för att bjuda in varandra till lek. Att barnen "spökskriver" förekommer, dvs att barnen låtsas skriva. Barn motiverar och hjälper varandra till det skrivna språket. Det är många barn som skriver och läser i sina lekar och aktiviteter med stöd av personalen. Verksamheten organiseras för att ge möjlighet till möten mellan barnen genom att dela in barnen i små eller mindre grupper. t.ex. i projektarbete. Här ges möjlighet

till samtal och reflektion mellan barnen. Avdelningarna leker med språket genom rim och ramsor, bokstavslek, berättande, språkappar etc.

Resultatet utifrån avdelningarnas skattning i WKI är 3,6.

Resultatet utifrån förskoleundersökningen, **jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk**, 2015 83% nöjdhet 2016 88% nöjdhet. Resultatet varierar från 74% till 100%.

Goda exempel

Sagotering används för att ge barnen planerade tillfällen till att få berätta, bli lyssnad på och få möjlighet till att experimentera med språket.

På två avdelningar används Blue - Bot för att låta barnen utforska programmering. Här har personalen sett att det förekommer djupa samtal hos barnen i reflektion och i kommunikationen mellan barnen kring problemlösning. En avdelning har sen fått en svårare robot, Dash and Dot, för att öka på svårighetsgraden i problemlösningen.

Avdelningar har samlingar där barnet får presentera en sak, t.ex. en bok eller leksak. En i taget får berätta/presentera för resten av gruppen och får återkoppling genom frågor från barnen. Barnen reflekterar över skillnaden när de blir lyssnade på eller när barnen som lyssnar väljer att prata om annat i stunden. Hur känns det för den som berättar? Barnen har övat upp sin förmåga att ställa relevanta frågor till den som presenterar istället för att referera till sig själva och sina egna erfarenheter kring ämnet.

NÄMNDMÅL:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

ENHETSMÅL:

Alla barn får möjlighet att ta del av stadens kulturutbud och inspireras till eget kulturskapande

Förväntat resultat

- * Alla barn erbjuds några professionella föreställningar av stadens kulturutbud varje termin
- * Barnen får besöka bibliotek och museum
- * Alla barn har tillgång till ateljéer och eget skapande
- * Alla barn konstateras ha besökt ovanstående
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Jag upplever att förskolan ger mitt barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan 80%

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturskapande både utanför och på förskolan.	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Bibliotek besöks regelbundet. Barnen upptäcker kultur i närmiljön. På flera förskolor har avdelningarna lyft frågan "vad är kultur i närmiljön?" vidare med vårdnadshavarna. Utbudet för barnens kulturupplevelser har varit varierande, t.ex Livrustkammaren, statyer i närmiljön, Bergianska trädgården, Skansen, bibliotek etc. Varje avdelning arbetar med utforskande i ateljé, vilket finns på varje avdelning.

Resultatet utifrån forskoleundersökningen **jag upplever att förskolan ger mitt barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan**, 2015 73% nöjdhet 2016 78%. Resultatet varierar från 52% till 88%.

NÄMNDMÅL:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras

ENHETSMÅL:

Barnens bästa i centrum för verksamheten

Förväntat resultat

- * Alla barns behov har tillgodosetts
- * Barns inflytande ligger till grund för planeringen av förskolans verksamhet
- * Barns inflytande ligger till grund för utformningen av miljö
- * Pojkar och flickor får lika stort inflytande över utrymmet i verksamheten

Resultat

Avdelningarna arbetar för att barns intressen, egenskaper och erfarenheter tas tillvara, både när det gäller miljö i förskolan samt planeringen av aktiviteterna och indelningen av barnen i olika grupper. Utifrån observationer ser personalen hur/att barnen nyttjar lekhörnor, väljer aktiviteter och leker i olika konstellationer, både ute och inne.

Bedömning och analys

Avdelningarna har ett gott resultat i att ta till vara på barns intressen och förhålla sig till ämnesområdena matematik, språklig utveckling och naturvetenskap i utforskande. Man redovisar en miljö som stimulerar till utforskande i ämnesområdena och väljer att lyfta vikten av att ta tillvara på alla stunder i verksamheten för utforskande, tillsammans med barnen och för att utmana barnen i samspel med varandra. Dock ser ledningen i sin analys att avdelningarna inte använder sig frekvent av ikt tillsammans med barnen i utveckling och lärande. Detta styrks också av avdelningarnas resultat i WKI, där det framkommer att ikt är ett område som behöver utvecklas. I analysen framkommer också att dokumentation för att se barns *förändrade* lärande behöver utvecklas och är en faktor som i slutändan ger ett sämre resultat i kvaliteten med barnen och för att

uppnå målen. För att arbeta vidare med frågan har en arbetsgrupp tillsatts för att lyfta barns språkliga och kommunikativa utveckling och hur man kan arbeta med det i enheten.

Ledningen tolkar att utforskande i naturvetenskapliga fenomen förekommer mer sällan på avdelningarna, vilket anses bör förekomma oftare då detta begrepp lyfts och diskuterats ofta i olika forum. Det bör dock poängteras att det är variationer mellan avdelningarna, vilket framkommer i förskoleundersökningens resultat och avdelningarnas WKI.

Ledningen tolkar att personalen upplever att det är svårt att dokumentera barns språkutveckling och kommunikativa förmåga. Utifrån resultatet i avdelningarnas WKI gör ledningen också bedömningen att barns matematiska utveckling dokumenteras mer frekvent i enheten och drar därför slutsatsen att detta upplevs lättare. Sammantaget är det svårt att få syn på barns *förändrade* lärande/utveckling. Utifrån detta har ledningen beslutat att införa Sagotering som arbetsverktyg på alla avdelningar som underlag för dokumentation av barns *förändrade* språkutveckling.

Ledningen gör bedömningen att några avdelningar inte når resultatet i enhetsmålet kultur. Barnen har fått ta del av för få professionella teaterföreställningar. Ledningen tolkar att detta inte genomförts pga att det är svårt att hitta föreställningar för de yngre barnen. En slutsats och åtgärd utifrån analysen blir att vi överlåter frågan till enhetens kulturgrupp för vidare arbete.

Ledningen gör analysen att personalen arbetar väl med att se barnens behov i sin planering av verksamheten, men behöver arbeta mer med att involvera barnen i detta arbete. Här ser vi att det finns olika tolkningar i enheten kring vad begreppet barns inflytande betyder. En följd av detta blev att boken "*Utveckla barns inflytande*" inhandlades för att personalen ska få en annan förståelse av begreppet barns inflytande.

Utifrån utvärderingen av avdelningarnas lokala arbetsplaner anser ledningen att personalen frekvent använder begreppet *barn* i sina reflektioner. Orden pojke och flicka nämns inte i sammanhanget. Enheten når också ett högt resultat i förskoleundersökningen, 2015 93% och 2016 93% nöjdhet, med variationen 81% till 100% i enheten. Ledningen gör bedömningen att personalen gör ett gott arbete i att möta barn oberoende av kön eller etnicitet.

Elevens ansvar och inflytande

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31

ENHETSMÅL:**Alla barn utvecklar förståelse för en hållbar livsmiljö****Förväntat resultat**

- * Barnen får förståelse och kunskaper för naturens olika kretslopp och dess påverkan på miljö, människor och djur
- * Barn får ökad förståelse för hur egna handlingar påverkar miljön
- * Barnen sopsorterar ihop med de vuxna
- * Få inköp av material i plast
- * Andelen lekmaterial i miljövänliga material ökar och plastmaterialet minskar
- * Barnen pratar miljö- och naturfrågor

Resultat

Avdelningarna arbetar mycket kring hållbarhet, hållbar livsmiljö. Förskolorna arbetar mot Grön Flagg och detta genomsyrar avdelningarnas projektämnen, dvs fokus ligger på att få med hållbar utveckling i arbetet med barnen genom att aktivt reflektera kring miljöfrågor. En förskola har nått Grön Flagg certifiering. Barnen sopsorterar ihop med de vuxna. Förskolorna har arbetat under året för att rensa ut kemikaliefarliga leksaker och material. Allt granskas noggrant vid nyinköp.

Bedömning och analys

Personal på avdelningarna och nästan alla kockar och städ har gjort den webbaserade utbildningen om Kemikaliesmart förskola. Enheten har också genomfört ett stort arbete i att rensa ut kemikaliefarligt material på förskolorna. Förskolorna arbetar mot Grön Flagg. Sammantaget anser ledningen att allt detta har gett kemikaliemedvetna medarbetare som i sin tur förmedlar detta i reflektion med barnen kring olika miljöfrågor. Enheten anser att detta också leder till miljömedvetna barn i förlängningen.

Förskola och hem**NÄMNDMÅL:****Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare****ENHETSMÅL:****Enheten samverkar med vårdnadshavarna****Förväntat resultat**

- * Högre nöjdhetsresultat i förskoleundersökningen
- * Vårdnadshavare som känner sig delaktiga och informerade
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten 80%

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Öppna möten med vårdnadshavarna.	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Avdelningarna arbetar med vårdnadshavarnas delaktighet genom information via månadsbrev, veckobrev, vårdnadshavarmöte, utvecklingssamtal, vernissage och via den dagliga kontakten. Arbetslagen arbetar för att vårdnadshavarna ska känna att inflytande och en öppen dialog är möjligt.

Resultatet utifrån förskoleundersökningen **jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten**, 2015 71% nöjdhet 2016 76%. Resultatet varierar från 54% till 97%.

Bedömning och analys

Samverkan

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

ENHETSMÅL:

Enheten samverkar med vårdnadshavarna

Förväntat resultat

- * Högre nöjdhetsresultat i förskoleundersökningen
- * Vårdnadshavare som känner sig delaktiga och informerade
- * Resultat utifrån förskoleundersökningen: Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten 80%

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Öppna möten med vårdnadshavarna.	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Avdelningarna arbetar med vårdnadshavarnas delaktighet genom information via månadsbrev, veckobrev, vårdnadshavarmöte, utvecklingssamtal, vernissage och via den dagliga kontakten. Arbetslagen arbetar för att vårdnadshavarna ska känna att inflytande och en öppen dialog är möjligt.

Resultatet utifrån förskoleundersökningen **jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten**, 2015 71% nöjdhet 2016 76%. Resultatet varierar från 54% till 97%.

Bedömning och analys

Ledningen gör bedömningen att resultatet i förskoleundersökningen kring vårdnadshavarnas delaktighet och inflytande i verksamheten är lågt, men det finns variation mellan förskolorna. Av analysen kring resultatet anser ledningen att det beror på sämre bemötande gentemot vårdnadshavarna på en förskola i enheten. Insatser hittills har främst varit samtal med enskild personal och diskussioner kring bemötande.

Ledningen anser också utifrån analysen att det behövs tätare information till vårdnadshavarna kring avdelningarnas processer med barnen. Enheten har infört veckobrev med syftet att öppna upp för dialog kring frågor utifrån barnens upplevelser under veckan. Här ser enheten positiv respons från vårdnadshavarna.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

NÄMNDMÅL:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

ENHETSMÅL:

Enheten samverkar med förskoleklassen

Förväntat resultat

* Positiv övergång till förskoleklass

Resultat

Hedvig Eleonora skola är den skola som enheten främst har samarbete med kring barnen som börjar skolan. Detta samarbete anses ha fungerat bra. Enhetens förskolor har även kontakt med andra förskolor i närområdet, t ex Östermalmsskolan. Även detta samarbete fungerar bra. Kvaliten på samarbetet med andra skolor i området varierar i resultat.

Tidigare utvecklingsinsatser

- Fortsatt arbete med att minska stressen för pedagoger
- Fortsatt arbete med vårdnadshavarnas delaktighet/inflytande
- Utveckla barnens inflytande
- Vidareutveckla hur vi dokumenterar barnens utveckling och lärande
- Färdigställa enhetens miljöplan
- Färdigställa enhetens kulturplan
- Arbeta med värdegrundsfrågor och barnsyn

Ledningen gör bedömningen att ovanstående punkter har gett resultat i förskoleundersökningen samtidigt som enheten behöver fortsatt arbete kring frågor rörande delaktighet och inflytande. Arbetet med att motverka stress hos

medarbetarna har börjat ge goda resultat. Kulturplanen för enheten är färdigställd. Arbetet med att nå kemikaliesmart förskola nivå1 är uppfyllt och vi är på god väg att nå nivå 2. Detta arbete har mynnat ut i en reviderad miljöplan för köken i enheten och ska på sikt även mynna ut i en miljöplan för enheten.

Kvalitetsindikatorn

- ***Pedagogisk miljö och material***
genomsnitt 3.5, variation 3.3-3.7
- ***Skapande verksamhet och olika uttrycksformer***
genomsnitt 3.4, variation 3-3.7
- ***Barns språkliga och kommunikativa utveckling***
genomsnitt 3,6, variation 3.3-4
- ***Barns matematiska utveckling***
genomsnitt 3.7, variation 3.3-4
- ***Naturvetenskap och teknik***
genomsnitt 3.7, variation 3.5-4

Avdelningarna lyfter att införandet av den webbaserade kvalitetsindikatorn underlättat processen vid den egna självskattningen.

Pedagogisk miljö och material

Siffrorna i självskattningen varierar mellan avdelningarna. Ledningen gör analysen att det skiljer sig i hur personalen arbetar med att få in barnens egna tankar och funderingar. Det som brister är reflektionen med barnen kring deras egna arbetsmiljö. Även återkommande dokumentation som arbetsverktyg för att se barnens görande i den pedagogiska miljön behöver utvecklas. Ledningen vill ändå påvisa att enheten har avdelningar som medvetet använder barnen och lyssnar till deras intressen och reflektioner och där barns delaktighet och inflytande får ta plats.

Ledningen anser att utifrån resultatet i självskattningen skiftar användningen av ikt mellan avdelningarna. Det finns skillnader i hur man tolkar begreppen ikts *tillgänglighet* och användning av ikt till *viss del* eller *aktivt*. Dessa begrepp ser vi att vi måste förtydliga och ledningen anser dessutom att många arbetslag har skattat sig för lågt. Detta ska följas upp med varje arbetslag.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Siffrorna i självskattningen varierar mellan avdelningarna. Det finns arbetslag som inte når nivå 4. De har inte fått in Ikt i barnens skapande utifrån begreppet *aktivt*. Här gör ledningen bedömningen att fördjupad tolkning av begreppet *till viss del* och *aktivt* behöver göras med berörda avdelningar för att nå nivå 4. Även vad betydelsen av skapande med ikt behöver tolkas. Ledningen vill dock lyfta fram att i analys av resultatet framkommer att enheten har avdelningar som kommit långt i användningen av ikt. Flertalet använder t.ex. Qr - koder i skapandet med ikt. Dessa avdelningar uttrycker behov av att tolka begreppet *ställningstagande utifrån medvetna teoretiska teorier* för att nå nivå 5.

Goda exempel

På flera avdelningar har personalen tillsammans med barnen spelat in barnens egna berättande utifrån eget skapande och kopplat det till barnens teckningar

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Siffrorna i självskattningen varierar mellan avdelningarna. Personalen arbetar för att utveckla barns språkliga och kommunikativa utveckling. Utifrån avdelningarnas självskattning gör ledningen analysen att personalen har behov av fler verktyg för att se barnens *förändrade* språkutveckling. För att nå nivå 4 behöver också en tolkning av begreppet göras. En avdelning i enheten arbetar aktivt med sagotering och ledningen gör bedömningen att alla avdelningar framöver behöver arbeta med detta för att få syn på barns *förändrade* utveckling i språk och kommunikation. Det behöver också göras en tolkning i enheten hur ofta detta ska genomföras och på vilket sätt för att täcka alla åldersnivåer.

Barns matematiska utveckling

Siffrorna i självskattningen varierar mellan avdelningarna. Inom detta ämnesområde har dock avdelningarna mindre variation i resultatet och dessutom har de generellt skattat sig högre. I analysen av detta gör ledningen slutsatsen att avdelningarna har lättare att arbeta med pedagogisk dokumentation inom ämnet matematik. Vad detta beror på anser ledningen kan vara att matematik och matematiska begrepp upplevs mera konkret att följa, som utgångspunkt i dokumentation av barnens läroprocesser.

Det framkommer även i analysen att avdelningar som skattat sig högt har behov av att tolka begrepp som *reflektioner utifrån medvetna teoretiska ställningstagande* för att nå nivå 5.

Naturvetenskap och teknik

Siffrorna i självskattningen varierar mellan avdelningarna. Barnen utforskar samband i naturen och naturvetenskapliga fenomen. Det finns arbetslag som inte når nivå 4. Ledningen gör bedömningen i sin analys att de inte har fått in Ikt i barnens utforskande av samband i naturen utifrån begreppet *aktivt*. Här gör ledningen bedömningen att fördjupad tolkning av begreppet *till viss del* och *aktivt* behöver göras med berörda avdelningar för att nå nivå 4. Det framkommer även i analysen att avdelningar har god kunskap inom området men har behov av att tolka begrepp som *reflektioner utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden* för att nå nivå 5.

Ledningen anser också att avdelningar skiljer sig i hur de använder reflektion och dokumentation tillsammans med barnen. Detta syns tydligt i skattningen mellan nivå 3 och 4.

Goda exempel

En avdelning har tillverkat frågor med uppgifter till barnen som de sedan kopplat till Qr-koder. I skogen fick barnen sedan i uppgift att samla material och bygga ett litet hus utifrån instruktioner som de fick tillgång till genom att scanna av Qr-koderna som de hittade i skogen.

Enhetsgemensamma insatser

Utifrån arbetet med kemikaliesmart förskola har enheten arbetat vidare med att KRAV certifiera alla kök i enheten. Detta kommer inte att uppfyllas under året, men arbetet fortgår under 2017. Enheten har idag en förskola som nått certifiering. Arbetet med certifieringen har resulterat i en reviderad kökspolicy för köken som tydligare följer kraven i kemikaliesmart förskola.

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd fortgår. Utbildning i TAKK för medarbetarna har varit bra, men ledningen bedömer att fler utbildningstillfällen för TAKK behövs för att nå behovet i enheten.

Enheten har flertalet medarbetare som tar emot VFU - studenter och under året har ytterligare en personal påbörjat sin handledarutbildning. Ledningen anser att de avdelningar som har studenter har större möjlighet att hålla sig uppdaterade med ny forskning.

Ledningen har under hösten träffat alla förskollärare i olika forum för att följa upp och reflektera kring begreppet *undervisning*, utifrån rapporten ***Förskolans pedagogiska uppdrag - om undervisning, lärande och förskollärares ansvar (skolinspektionen)***. Diskussionerna i dessa forum har även mynnat ut i frågeställningar kring innehållet i den pedagogiska utvecklingstiden och syftet med att reflektera med kollegor. Ledningen anser att fortsatt arbete med innehållet och förskollärarnas förhållningssätt till sitt uppdrag behöver fortskrida. Det har även utmynnat i att ledningen bedömer att barnskötarna också behöver träffas i grupp för att diskutera barnskötarnas roll och förskollärarnas mandat att driva det pedagogiska arbetet.

All avdelningspersonal är ålagda att under höstterminen läsa fyra böcker i syfte att fortbilda sig i det systematiska kvalitetsarbetet. Enheten har under hösten arbetat med boken "*Systematiskt kvalitetsarbete i förskolan*" där avdelningarna fördjupat sig i betydelsen av arbetet med förskolans grundverksamhet.

- *Systematiskt kvalitetsarbetet i förskolan* - Anja Mistrén och Anne - lie Armerö
- *Färdigheter för livet* - Lars Löwenborg
- *Årsplanen* - Göran Krok och Maria Lindewald
- *Utveckla barns inflytande* - Jenny Biteus och Teres Engholm

Åtgärden är tillsatt för att nå målet för kvalitet i förskolan, utifrån att avdelningarna ska få fatt i vikten av den röda tråden i styrdokumentet och förståelsen av alla delars samverkan för att nå måluppfyllelsen.

Ledningen har sammanställt en arbetsgrupp för arbetet med ikt i förskolan. Utifrån målen i den reviderade *Läroplanen för förskolan* lyfter ledningen över ansvaret att även reflektera kring digitalisering i förskolan för att framöver nå målen.

Två förskollärare i enheten deltar i kursen *Genuspedagogik och normkritik i förskolan 7,5 p.*

En förskollärare från varje förskola i enheten har under året deltagit i arbetslagsledarutbildning som anordnats från förvaltningen.

Enhetens analys av kvaliteten

Enheten har över tid arbetat med att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet för enheten. Detta utifrån att ledningen uppskattat att förståelsen för styrdokumentens innehåll och arbetet för att nå målen för förskolans uppdrag behöver förbättrats. Under året har enheten arbetat med att förändra strukturen och innehållet i det pedagogiska året med syfte att få medarbetarna att förstå den röda tråden mellan styrdokument och verksamhetens innehåll. Detta har genomförts genom planeringsdagar med syfte att låta personalen fördjupa sig i detta, t.ex. Lokal arbetsplan, mitterminsuppföljning, projektplanering etc. Fokus har legat på att få en förståelse för hur allt hänger ihop, från nämndmål och ända ner till barnens utforskande. Fortbildning i detta har genomförts genom fördjupning av litteratur som behandlar ämnet. Följden av detta syns i att medarbetare visar genom diskussioner och handling att de fått en djupare förståelse.

Ledningen hade också som mål att all personal får förståelse för att enheten arbetar för att nå samma mål, både medarbetare och ledning. I ledningens analys av året framkommer det att medarbetarna har fått en god förståelse för den röda tråden, men att det saknas bra rutiner för att systematiskt arbeta och följa upp verksamheten på avdelningsnivå. Detta har framkommit tydligare när personalen under året blivit bättre på att tolka alla delar i verksamheten. Åtgärd för detta är att fortsätta arbetsprocessen med att förenkla och förtydliga rutiner och arbetsverktyg

för att följa och utvärdera barns läroprocesser t.ex. genom att ge varje avdelning tydligare arbetsmaterial för reflektion, arbeta vidare med hur styrdokumentet samverkar med barnens verksamhet, handledning etc. Sammantaget finns en styrka i att de flesta av personalen ser sammanhanget i det systematiska kvalitetsarbetet och ser att behovet finns att utveckla detta på sin avdelning för att få högre kvalitet i det utforskande arbetet tillsammans med barnen, få mer syn på barnens läroprocesser och se vikten av att få med barnen i planering, dokumentation och reflektion. Det tyder på en högre förståelse för uppdraget.

Ledningen gör bedömningen att personalen har kommit långt i arbetet med att lyfta barns utveckling i matematik, språklig utveckling och kommunikation och naturvetenskap. Förhållningssättet finns att lyfta och utforska detta i alla situationer under dagen och inte endast under planerade stunder under dagen. Utifrån avdelningarnas självskattning i WKI tolkar ledningen att behov finns att lyfta enskilda begrepp som är viktiga för att nå måluppfyllelsen på sikt, t.ex *till viss del, aktivt, reflektioner utifrån medvetna teoretiska teorier, barns förändrade lärande/utveckling*. Ledningen gör analysen att personalen fått en större förståelse för uppdraget och grundar detta på att personalen tydligare visar ett behov att tolka dessa begrepp.

Ledningen har dock fått syn på att det finns skillnader i enheten. Främst är det en förskola som fått lägre resultat i förskoleundersökningen och har mer frekvent skattat sig på nivå 3 i WKI. I analys av detta resultat framkommer det att förskolan tidigare haft hög sjukfrånvaro och personalkonflikter. Ledningen gör bedömningen att detta påverkat att förskolan brister i samarbetet med hemmet och att synliggöra barns utveckling och lärande. Uppföljning av detta är att över tid ha samtal med personal. Två barnskötare har nu slutat sin anställning på förskolan och i och med det har situationen förändrats radikalt.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

- Enheten ska arbeta för att alla förskolor ska vara Grön Flagg certifierade.
- Enheten ska arbeta för att alla kök ska vara KRAV certifierade.
- Enheten ska fördjupa sig i begreppet barns inflytande för att nå en högre kvalité.
- Enheten ska fördjupa sig i arbetet med ikt och digitalisering för att nå ett högre resultat i WKI och för att nå målen i den reviderade läroplanen.
- Enheten ska fördjupa sig i arbetet med varje avdelnings systematiska kvalitetsarbete för att nå ytterligare förståelse för den röda tråden genom styrdokumentet. Fördjupat arbetet behövs också i hur arbetet ska genomföras för att få syn på vikten av att ha en systematik i att följa barnens läroprocesser för att kunna redovisa hur målen uppnås.

Förslag till stadsdelsnämnden

Bilagor